

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Kursplan

Fakultetsnämnden för humaniora och samhällsvetenskap
Institutionen för språk och litteratur

1SV210 Språkrådgivning och textvård, 30 högskolepoäng
Language counselling and corpus planning, 30 credits

Huvudområde

Svenska språket

Ämnesgrupp

Svenska/Nordiska Språk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd av institutionsstyrelsen vid Institutionen för språk och litteratur 2009-12-07

Senast reviderad 2011-12-07. Revision på grund av uppdatering av litteraturlistan samt redaktionella ändringar.

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2012

Förkunskaper

1–30 högskolepoäng i språkvetenskapligt eller annat kommunikationsvetenskapligt ämne.

Mål

Efter avslutad kurs skall de studerande kunna:

- resonera nyanserat om språkriktighet, språkvård och språkplanering på en teoretisk grund
- redogöra för hur olika textdrag kan påverka läsbarhet och förståelse
- analysera, värdera och omarbete brukstexter med avseende på funktion och ändamålsenlighet
- ge relevant och konstruktiv textrespons för att hjälpa andra att utveckla sin skrivförmåga
- använda tekniska skriv- och redigeringshjälpmedel
- med laborativa metoder undersöka hur texter läses och förstås
- använda såväl normgivande uppslagsverk som elektroniska textkorpora för att söka svar på frågor om språknormer och språkanvändning.

Innehåll

Delkurs 1. Språknormer och språkvariation, 6 hp

Kursen behandlar svenskans historiska, geografiska och sociokulturella variation med tonvikt på hur språknormer har växt fram och förändrats, och i vilken utsträckning dessa förändringar kan sägas vara resultatet av en medveten språkplanering. De studerande får diskutera språkriktighetsproblem och relationen mellan språknorm och språkbruk.

Delkurs 2. Skriva och bearbeta text, 7,5 hp

I delkursen utvecklar de studerande färdighet i att skriva och bearbeta brukstexter med fokus på syfte och mottagare. Med ett processinriktat arbetssätt tränas de studerande i att granska egna och andras texter och får därigenom reflektera över hur textresponns och textgranskning blir så effektiv som möjligt.

Delkurs 3. Textanalys och genrevård, 6 hp

Kursen fokuserar på funktionell analys av brukstext. Den avser därigenom att de studerande utvecklar insikter i hur textmönster skiljer sig mellan olika fackverksamheter och hur praktisk textvård kan bedrivas på myndigheter och företag.

Delkurs 4. Psykolingvistisk orientering, 3 hp

Kursen ger en introduktion i språkpsykologi med tonvikt på läsbarhetsforskning. De studerande får laborativt undersöka hur olika textdrag kan inverka på läsbarhet och förståelse.

Delkurs 5. Verksamhetsförlagd utbildning, 7,5 högskolepoäng

De studerande får omsätta de teoretiska kunskaperna som förvärvats under tidigare kurser i praktiskt språkvårdsarbete på en arbetsplats.

Undervisningsformer

Undervisningen ges i form av föreläsningar, seminarier, gruppövningar och laborationer. Delar av utbildningen är verksamhetsförlagd.

När kursen ges som distanskurs används särskilda för distributionsformen lämpliga undervisningsformer.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. För Godkänt betyg ska de förväntade studieresultaten vara uppfyllda. Vid betygsättningen används betyget Godkänd för den verksamhetsförlagda utbildningen. För betyget Väl godkänd på hela kursen krävs att delkurser på sammanlagt minst 16,5 högskolepoäng har betyget Väl godkänd.

Examinationsformer som kan förekomma är muntliga och skriftliga prov samt fortlöpande provning under kursen.

För studerande som ej godkänts vid ordinarie tentamenstillfälle ges möjlighet till endast fyra ytterligare tillfällen.

För de studerande som ej godkänts vid ordinarie VFU ges endast möjlighet till ytterligare en provning.

Närvaro vid fysiska kursträffar är obligatorisk. Om särskilda skäl finns kan viss frånvaro kompletteras med kompletteringsuppgifter i den mån examinerande lärare bedömer är rimligt i förhållande till kurskrav och de fysiska träffarnas undervisningsinnehåll.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursutvärdering som sammanställs och återkopplas till studenterna samt arkiveras enligt institutionens bestämmelser.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1. Språknormer och språkvariation (6 hp)

Bästa språket – en samlad svensk språkpolitik. Prop. 2005/06:2. 59 s. Kan laddas ner från

www.regeringen.se/sb/d/5359/a/50761;jsessionid=aZdizMg5saS5

Dahlstedt, Karl-Hampus. 1977. Demokrati och språkvård. I: *Kungl. Vitterhets*

Historie- och Antikvitets Akademiens Årsbok 1977, s. 121–140. 19 s.

Einarsson, Jan. 2009. *Språksociologi*. Lund: Studentlitteratur. 340 s. (urval).

Garlén, Claes. 1996. Om ord som man inte kan stava till. I: *Språket lever! Festskrift till Margareta Westman*. Stockholm: Svenska språknämnden., s. 59-69. 10 s.

Josephson, Olle. 2004. Engelskan i 2000-talets Sverige. I: *Engelskan i Sverige*. Stockholm: Svenska språknämnden, s. 7-24. 16 s.

Josephson, Olle. 2004. Standardnormen i ett mångspråkigt Sverige. I: *Svenskans beskrivning* 26. Utg. Melander, B., Melander Marttala, U., Nyström, C., Thelander, M. & Östman, C. Uppsala: Hallgren & Fallgren, s. 48–66. 18 s.

Pettersson, Gertrud. 1988. ”Lika skall uttryckas med lika – en 1800-talsidé?”. I: Pettersson, Gertrud (red.). *Studier i svensk språkhistoria*. Lund: Lund University Press, s. 228–240. 12 s.

Sundgren, Eva. 2007. ”Språklig variation och förändring” I: Sundgren, Eva (red.). *Sociolingvistik*. Stockholm: Liber, s. 71–112. 41 s.

Svenska språknämnden. 2005. ”Inledning”. I: *Språkriktighetsboken*. Stockholm: Norstedts, s. 7–37. 30 s. (Resten av verket är referenslitteratur)

Teleman, Ulf. 1977. Rätt och rätt i språket. I: *Språkvård* 1977:3, s. 3–12. 10 s.

Teleman, Ulf. 2003. *Tradis och funkis – svensk språkvård och språkpolitik efter 1800*. Stockholm: Norstedts. 279 s.

Wellander, Erik. 1973. ”Allmänna riktlinjer”. I: *Riktig svenska*. Stockholm: Esselte, s. 50–88. 39 s. (Resten av verket är referenslitteratur)

Referenslitteratur

Hultman, Tor G. 2003. *Svenska Akademiens språklära*. Stockholm: Norstedts.

Pettersson, Gertrud. 2005. *Svenska språket under sjuhundra år*. Lund: Studentlitteratur.

Svenska Akademien. 2006. *Svenska Akademiens ordlista över svenska språket (SAOL)*. Stockholm: Norstedts.

Språkrådet. 2008. *Svenska skrivregler*. Skrifter utgivna av Språkrådet, Institutet för språk och folkminnen, 8. Stockholm: Liber.

Svenska språknämnden. 2005. *Språkriktighetsboken*. Stockholm: Norstedts.

Svenska språknämnden. 2003. *Svenskt språkbruk. Ordbok över konstruktioner och fraser*. Stockholm: Norstedts.

Wellander, Erik. 1973. *Riktig svenska*. Stockholm: Esselte.

Elektroniska resurser

www.saob.se

www.spraakbanken.gu.se

Delkurs 2. Skriva och bearbeta text (7,5 hp)

Dysthe, Olga, Hertzberg, Frøydis & Hoel, Torlaug Løkensgard. 2002. *Skriva för att*

lära: skrivande i högre utbildning. Lund: Studentlitteratur. 209 s.

Ehrenberg-Sundin, Barbro m.fl. 2003. *Att skriva bättre i jobbet. En handbok om brukstexter.* Stockholm: Jure. 189 s.

Holst, Lena. 2005. *Skriv bättre texter.* Stockholm: DN-förlaget. 131 s.

Referenslitteratur

Cassirer, Peter. 1993 eller senare. *Stilistik och stilanalys.* Stockholm: Natur och kultur.

Svenska Akademien. 2006. *Svenska Akademiens ordlista över svenska språket (SAOL).* Stockholm: Norstedts.

Språkrådet. 2008. *Svenska skrivregler.* Skrifter utgivna av Språkrådet, Institutet för språk och folkminnen, 8. Stockholm: Liber.

Svenska språknämnden. 2005. *Språkriktighetsboken.* Stockholm: Norstedts.

Svenska språknämnden. 2003. *Svenskt språkbruk. Ordbok över konstruktioner och fraser.* Stockholm: Norstedts.

Delkurs 3. Textanalys och genrevård (6 hp)

Domeij, Rickard & Josephson, Olle. 2006. Språkklyftan har minskat. I: *Språkvård* 2006:2, s. 4–5. 2 s. Tillgänglig via www.sprakradet.se/3171

Englund, Helena & Sundin, Maria. 2004. *Tillgängliga webbplatser i praktiken.* Stockholm: Jure. 181 s. (urval)

Ehrenberg-Sundin, Barbro. 1996. Att bryta traditionella textmönster – en viktig del av språkvården i regeringskansliet. I: *Språket lever! Festskrift till Margareta Westman den 27 mars 1996*, s. 43–48. 5 s.

Gunnarsson, Britt-Louise. 1984. Texters begriplighet – ett språkpragmatiskt problem. I: *Språkvård* 1984:2, s. 3-13. 10 s.

Hellspång, Lennart & Ledin, Per. 1998. *Vägar genom texten.* Lund: Studentlitteratur. 287 s.

Josephson, Olle. 1991. Varför en lätt text kan vara svår att förstå. I: *Kultur – text – språk. Det finns mer i en text än ord.* Wijk-Andersson, Elsie (red.). Uppsala: Hallgren & Fallgren, s. 27–38. 11 s.

Karlsson, Anna-Malin. 2006. *En arbetsdag i skriftsamhället.* Småskrift utgiven av Språkrådet, Stockholm. 175 s. (urval)

Klarspråk lönar sig. Klarspråksarbete i kommuner, landsting och statliga myndigheter. 2006. Ds 2006:10. 76 s. Kan laddas ner från www.regeringen.se/sb/d/6154/a/64483

Ledin, Per. 2001. *Genrebegreppet – en forskningsöversikt.* 2001. 37 s. Kan laddas ner från www.uio.no/studier/emner/uv/ils/NDID4010/h06/undervisningsmateriale/Ledin_rapp02-3.pdf

Melin, Lars. 2007. Stockholm: Schibsted förlagen. 121 s. (extensivt)

Textvård: att läsa, skriva och bedöma texter
förlag. 141 s. (urval)

Referenslitteratur

Gula boken. 1998. Ds 1998:39.

Myndigheternas skrivregler. 2004 eller senare. Ds 2004:45.

Suonuuti, Heidi. 2004. *Terminologiguiden*

Svarta listan. Ord och fraser som kan ersättas i författningsspråk. 2004. SB PM 2004:1.

Delkurs 4. Psykolingvistisk orientering, 3 hp

Melin, Lars. 2004. *Språkpsykologi*. Liber. 140 s.

Holsánová, Jana. 2010. *Myter och sanningar om läsning: om samspelet mellan språk och bild i olika medier*. Språkrådet. 153 s.